

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petih a Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3.—, večji inzerati peti vrsta Din 4.—. Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za tuzemstvo Din 25.—. Rokopis se ne vračaja.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knažičeva ulica št. 5
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 8 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE: celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65, podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190 — JESENICE, Ob kolodvoru 101.
Račun pri poštnem čerkovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351

KAJ SE PRIPRAVLJA V AVSTRIJI

Mrzlične priprave za heimwehrovski puč — Proglasitev monarhije ali združitev z Nemčijo? — Složna borba klerofašistov in hitlerjevcev proti republiki

Ljubljana, 23. marca. Za kulisami avstrijske vlade, za katere javnost, odkar je Dollfussov klerikalni režim uvedel svojo diktaturo, nima več vpogleda, se pripravljajo čudne stvari. Širijo se najrazličnejše verzije o pripravah za nov puč, ki naj bi definitivno pometel z vsemi demokratičnimi in republikanskimi ustanovami ter tudi v Avstriji po vzgladu Hitlerjevega režima v Nemčiji potom silne »nacionalne revolucije« pripravil pot za povratek Habsburžanov ali pa združitev z rajhom.

Kateri cilj je glavni, se za enkrat še ne da reči, zdi pa se, da se borita za kulisami dve struji: klerikalno-habsburška in nacionalistično-velenemška. Dollfussov režim je očitno bolj naklonjen obnovi »katoliške« Avstrije pod žezlom Habsburžanov, kakor pa združitvi s protestantsko Prusijo, dočim v vrstah Heimwehrov vedno bolj prevladujejo nacionalistični elementi, ki se zavzemajo za združitev z Nemčijo. Obojim pa je skupna mrzelnja proti republiki in proti marksizmu, tako da gredo za enkrat še paralelno.

O vsem tem mora avstrijski tisk seveda molčati. List, ki se drzne o tem kaj napisati, zapade takoj cenzuri, ki ga lahko brez nadaljnje utemeljitve ustavi. Značilno je vsekakor, da se vlada dr. Dollfussa na vse načine upira obnovi parlamentarnega režima ter ignorira celo posredovanje predsednika republike Miklasa. Na pobudo Zveznega sveta je

bil sklican za danes sestanek zastopnikov vseh strank, da bi se dogovorili glede obnove parlamentarizma. Čeravno so opozicijske stranke kazale največjo popustljivost in ponovno naglasile, da so pripravljene pogajati se glede izpremembe, ki jih želi vlada, so vladne stranke po posvetovalju z vlado odklonile vsako udeležbo na tej konferenci. V političnih krogih vidijo v tem jasen dokaz, da hoče vlada za vsako ceno izločiti parlament ter izvesti revizijo ustave brez njegovega sodelovanja.

Veliko senzacijo so vzbudila razkritja »Arbeiter Zeitung«, ki je bila zaradi tega zaplenjena. Ker pa je bil pozneje konfiscirani članek prečitan v Zveznem svetu in s tem imuniziran, ga je list sedaj ponovno objavil. Pod naslovom »Kaj se pripravlja?« opozarja list na koncentracijo heimwehrovskih oddelkov na Dunaju in v okolici Dunaja. Vsi oddelki so v popolni bojni opremi. List navaja dobesedno odlok generalne direkcije avstrijskih železnic glede posebnih vlakov za prevoz Heimwehrovcev. Prevoz bi se moral izvršiti 25. in 26. marca, in sicer iz vseh delov Avstrije. Deset posebnih vlakov za skupno 6700 mož bo izkrcanih na zapadnem kolodvoru, šest vlakov s 4900 mož na južnem kolodvoru in 600 mož na aspanškem kolodvoru. Že sedaj pa prihajajo dnevno manjši oddelki z rednimi potniškimi vlaki.

Po informacijah lista nameravajo Heimwehrovi izvesti državni udar proti

demokratični republiki in proglasiti nacionalistično diktaturo. Na določen dan bi z vseh strani navalili na Dunaj, zasedli vsa javna poslopja in prevzeli vso oblast. List naglašja, da se vse to dogaja z vednostjo in s sodelovanjem dr. Dollfussove vlade.

Razkritja »Arbeiter Zeitung« so izzvala v javnosti največje razburjenje. Vlada teh vesti ni mogla demantirati, ker list točno navaja številke in vse podrobnosti uradnih odlokov, nanašajočih se na prevoz Heimwehrovcev.

Kot posebno značilno se tudi naglašja, da je vlada včeraj iznenada odredila zaporo vseh univerz in visokih šol ter spravljajo tudi ta ukrep v zvezo s nameravanim pučem, ki bi se moral izvršiti v času med 26. marcem in 2. aprilom. Z zaporo univerz hoče vlada omogočiti nacionalističnemu dijaštvu, da sodeluje pri tej akciji, na drugi strani pa bi šolska poslopja služila za nastanitev heimwehrovskih oddelkov.

Da bi svojo akcijo že v naprej opravičili, so vladni listi dogovorno začeli isto-vešiti socialne demokrate s komunisti, da bi tako nahujskali proti njim zlasti podeželsko ljudstvo in si pri njem zagotovili zaslombo za primer, da bi prišlo do hujših borb.

Naravno je, da ti dogodki vzbujajo pozornost tudi v diplomatskih krogih, ki budno zasledujejo razvoj situacije v Avstriji.

Snežni zameti v Rumuniji

Bukarešta, 23. marca. Iz Sedmograškega in iz Banata javljajo o velikih snežnih zametih. Simplon Orient Express je moral davi ostati v Temesvaru, ker je proga do jugoslovenske meje popolnoma zasnežena.

Budimpešta, 23. marca. Zaradi snežnih zametov, so morale državne železnice začasno ustaviti promet pri Debrečinu.

Ameriški vpliv na Kitajskem

Tokio, 23. marca. Nacionalistični »Niši Niši« je objavil daljše poročilo iz Kantona o tamkajšnjem političnem položaju. V svojem poročilu ugotavlja list, da so Zedinjene države izrabile novi kitajsko-japonski spor, da razširijo svojo interesno sfero v kantonskih deželah. Čenčitang, ki je skoro samostojni vladar v kantonski provinci, je imenoval več ameriških oficirjev in strokovnjakov za svoje svetovalce. Na ta način je prišla kantonska vlada skoro že do celja pod vpliv Amerike. Ameriški svetovalci so si dejansko uzurpirali oblast v Kantonu. Nekdanji kapetan ameriške mornarice Marie je postal glavni svetovalec kantonske vlade v vojaških vprašanjih. V kantonski vojski je nameščenih mnogo ameriških oficirjev, ki vežbajo kantonsko vojsko na kopnem, morju in v zraku. Od lanskega ameriškega posojila v znesku 20 milijonov dolarjev, ki ga je izstavila Amerika kantonski vladi, so dosedaj porabili nad 7 milijonov dolarjev za orožje in stroje.

Blaženje socialne bede v Angliji

London, 23. marca. AA. Minister za zdravje Hilton Young je izjavil, da bo vlada izvedla zelo dalekosežno akcijo, da odstrani iz velikih mest siromašne predele in ublaži revščino, ki je prva socialna skrb sedanjega časa. V prilog te akcije govori tudi padec gradbenih stroškov, kar bo omogočilo gradnjo zdravih stanovanj. Minister bo prihodnje dni stopil v stike s krajevnimi oblastmi, da se posči o njihovih sklopih in dosedanjem delu na tem področju.

Nov francoski drobiž

Pariz, 23. marca. AA. V kratkem bodo izročili v promet nove srebrne novce po 10 fr. Tega denarja so skovali za omo in pol milijarde. Kovanci po 5 fr., niklasti drobiž in zlatniki po 100 fr. pridejo kasneje v promet.

Novo aretacijo čeških fašistov

Praga, 23. marca. s. Kakor javlja politična korespondenca, je bilo na podlagi obširnega materiala v stanovanjih voditeljev češkega fašizma več hišnih preiskav. Mnogo oseb je bilo zasilanih, pet pa aretiranih.

Francija ostane zvesta svojim zaveznikom

Francija je dala zastopnikom Male antante in Poljske zagotovila, da ne bo opustila svoje dosedanje zavezniške politike

Pariz, 23. marca. AA. Listi objavljajo različne komentarje o dogodivih razorožitvenih konferencah, da med tem zunanjim ministrstva posameznih držav lahko prouče Mussolinijev načrt o ureditvi miru v Evropi.

»Le Matin« opozarja na upravičeno vznemirjenost Male antante glede »kluba miru«, kakor naziva novi blok veselil. Francija je glede svojega stališča včeraj že dala zastopnikom Male antante pomirjevalna zagotovila. Mi bomo ostali zvesti svojim zaveznikom in svojim obljubam, nadaljuje list, in bomo zato branili interese Male antante in Poljske. Preureditve, kompenzacije in revizije samih mirovnih pogodb so mogoče v okvirju Društva na-

rodov, toda tudi samo tu. Zadnji mednarodni razgovori so pokazali, da je treba razčistiti in ozdraviti mednarodno ozračje. Jasno je, da Francija tej ozdravitvi ne bo nasprotovala, če bo le pri vseh prizadetih državah volja do iskrenega sodelovanja.

London, 23. marca. AA. Poročevalec pariškega lista »Echo de Paris« doznava, da je Mussolini predlagal Macdonaldu, naj vrnejo Nemčiji njene nekdanje afriške kolonije in njena posvetstva v Tihem oceanu, ki so zdaj pod upravo Avstralije, Nove Zelandije in Japonske. Hkratu pa naj si Anglija in Italija razdelita portugalske kolonije. Poročevalec pristavlja, da Macdonald ni protestiral proti temu Mussolinijevemu predlogu.

Vojni dolgovi zopet v ospredju

Amerika bo zahtevala plačilo ali pa trgovinske koncesije za povečanje svojega izvoza v Evropo

London, 23. marca. e. Izjava, ki jo je dal novi predsednik Roosevelt v Beli hiši, da namreč ne bo zahteval posebnih pooblastil za moratorij glede junijskega obroka vojnih dolgov, je izzvala v tukajšnjih finančnih in političnih krogih veliko iznenadenje. Listi jo razlagajo tako, da pričakuje Roosevelt, da bodo države dolžnice plačale dolžne obroke. »Daily Express« pravi, da pričakuje predsednik Roosevelt, da bo Evropa plačala junijski obrok svojih dolgov. Zaradi tega bo angleški finančni minister Neville Chamberlain prisiljen izvršiti nekaj sprememb v angleškem proračunu, v katerem ni bilo predvidenih potrebnih kreditov za amortizacijo junijskega obroka angleških vojnih

dolgov in ki znaša 27 milijonov funtov. Ker pa, kakor kaže, Amerika vztraja pri svojih terjatvah, bo morala angleška vlada s svoje strani zahtevati od svojih dolžnikov, da tudi oni izvršijo svoje obveznosti glede svojih vojnih dolgov Angliji. Tudi drugi listi so objavili slične komentarje. »Daily Mail« meni, da računa Washington s tem, da bodo države dolžnice stavile Zedinjenim državam nove predloge za ureditev vojnih dolgov. V teh predlogih bi pristale na določene gospodarske kompenzacije. Finančni krogi v Zedinjenih državah zahtevajo zlasti koncesije glede carin in glede stabilizacije evropskih valut, tako da bi se ameriški izvoz v Evropo znova znatno povečal.

Radio v službi državne propagande

Tudi vlada CSR se je začela posluževati radija, da informira javnost o svojih načrtih. — Ministrski predsednik Malypetr o gospodarski politiki

Praga, 23. marca. AA. ČTK poroča: Češkoslovaška vlada je včeraj prvič govorila preko radija. Predsednik vlade Malypetr je govoril o pogojih gospodarskega življenja in o namenu novega posojila. Govornik je najprej obrazložil vzroke sedanje krize, nato pa navedel ukrepe, ki jih namerava vlada izdati, da ublaži krizo in vrne državi normalno življenje. Po njegovem mnenju nobena država ne bo mogla rešiti sedanje gospodarske stiske brez skupnega sodelovanja vseh držav. Odgo-

vorni državniki se zavedajo, da je treba mir ohraniti. Milijoni in milijoni v vseh državah, ki jih je sedanja gospodarska stiska pritiskala na tla, ne verujejo, da bi bil izhod mogoč z novo vojno. Obratno: prepričani so, da sedanji pojavi niso posledica svetovne vojne, temveč posledica gospodarskega nereda, ki je nastal po končani svetovni vojni. Vsi ti vodilni državniki so prepričani, da naj bo njihova glavna skrb borba proti bedi in ne borba med posameznimi narodi.

Samomor nemškega parlamentarizma

Danes popoldne bo državni zbor sprejel pooblastilni zakon, s katerim preide vsa zakonodajna oblast na Hitlerja

Berlin, 23. marca. Za danes popoldne je sklicana seja državnega zbora, na kateri bo državni kancelar Hitler prečital deklaracijo svoje vlade. Takoj nato bo državni zbor razpravljal o pooblastilnem zakonu, ki ga zahteva Hitler v svrhu ojačanja svojega režima in vsi v bistvu ni nič drugega, kakor izročiti vse oblasti Hitlerju, z drugimi besedami, proglasitev Hitlerjeve diktature.

Sedaj je že popolnoma sigurno, da bo za ta predlog glasoval tudi katoliški centrum, s čimer je zagotovljena potrebna dvotretjinska večina. Ako bi med Hitlerjem in centromom še ne bilo sporazuma, bi se seja državnega zbora gotovo še ne vršila. Zastopnik centroma bo bržkone podal samo kratko izjavo, ne da bi se spuščal v meritorno razpravo o pooblastilnem zakonu. Kakor se zaljuje, bo prečital izjavo centroma bivši kancelar dr. Brüning. Socialni demokratje so sklenili, da bodo posegli v debato ter bo njihovo načelno stališče pojasnil bivši predsednik državnega zbora Löbe. Debata bo po vsej priliki kratka, razen, ako bodo narodni socialisti izkoristili tudi to priliko za »proslavo« svoje »revolucionarne« zmage. Glasovanje se bo vršilo najbrže jutri popoldne, nakar bo zasedanje državnega zbora odloženo za nedoločen čas.

S sprejetjem pooblastilnega zakona se bo državni zbor sam izločil od vsakega nadaljnjega sodelovanja v državnih zadevah in nekateri listi pravilno povdarjajo, da bo državni zbor s sprejetjem pooblastilnega zakona izvršil samomor. Po načrtih vlade bi se državni zbor sestal samo od časa do časa po izrecni želji vlade, da bi sodeloval le pri večjih vladnih manifestacijah, tako da ne bo imel nobene druge funkcije, kakor delati parado Hitlerju.

Sovjeti se že oglašajo

Moskva, 23. marca. AA. Radek je objavil v listu »Izvestija« članek z naslovom »Kam gre Nemčija«. Pisec navaja nemški list »Kreuzzeitung«, ki je hvalil govor Molotova o zunanji politiki Sovjetske Rusije, češ da je ta govor zelo preudaren in miren. Radek pristavlja, da Sovjetski Rusiji od zunaj ne preti nevarnost le v primeru, da voditelji kapitalističnih držav obranijo svojo dosedanjega preudarnost. Žal pa vodijo nekatere države zdaj razni avanturisti. V tej zvezi navaja Hitler izjavo, da so Nemčija lahko polasti novih ozemelj samo v Rusiji. Podobno piše nacionalni socialist Rosenberg v neki svoji knjigi, da bo morala

Nemčija uničiti Poljsko in zasesti del sovjetskega ozemlja, z neodvisno Ukrajino pa skleniti zvezo. Nemško vladno časopisje se pritožuje nad načinom, kako sovjetski listi komentirajo nemške notranje dogodke. Sovjetsko časopisje je pač proletarsko in mora pisati o teh dogodkih po resnici in preprosti. Nikoli pa sovjetski listi niso zagovarjali razdelitve Nemčije, kakor dela nemško časopisje glede Sovjetske Rusije.

Česar tudi Hitler ne more

Berlin, 23. marca. AA. Listi ostro nastopajo proti poročilom nekaterih zunanjih dopisnikov, zlasti ameriških in španskih o položaju v Nemčiji, in napovedujejo ostre ukrepe proti propagandi, ki jo vrše zoper sedanji nemški režim v inozemstvu. Desničarski liste posebno napadajo socialistične organe, kakor list »El Socialista« in ne priznavašjo niti španskemu poslaniku v Berlinu Araquistainu, ki je član španske socialistične stranke.

Vsi marksistični župani odstavljeni

Monakovo, 23. marca. s. Komisarski notranji minister je odredil, da župani marksističnih strank ne smejo več izvrševati svojih funkcij.

Monakovo, 23. marca. AA. Župan Scharnagel, član bavarske ljudske stranke, je odstopil. Na njegovo mesto je prišel nacionalni socialist Fiehler.

Berlin, 23. marca. g. Odbor za poslovnik državnega zbora je odklonil socialno demokratski predlog, da se izpušijo na svobodo aretirani socialno - demokratski poslanci. Za predlog so glasovali samo socialni demokratje. Vse ostale stranke pa proti.

Republikansko obeležje mora izginiti

Augsburg, 23. marca. AA. Ebertov trg so izpremenili v Trg Wotana, Trg Rateana pa v Hindenburgov trg.

Monakovo, 23. marca. Odkar je tudi na Bavarskem uveden režim kljukastega križa, so vsi zapori prenapolnjeni. Začasne zapore so napravili celo po nekaterih vojašnicah, ker nikjer drugod ni več prostora. Z ujetniki ravna strogo surov, tako da jih je že mnogo umrlo. Snoči se je razširila vest, da sta tudi bivši glavni urednik lista »Münchener Neueste Nachrichten« dr. Görlich in njegov namestnik baron Aretin na smrtni postelji, ker so ju tako pretepli, da ni nobenega upanja, da bi ostala pri življenju. Dejstvo je, da sta bila snoči oba dejama v poslednje oče.

nad 1 meter. Sneg suh, sreč, deloma osrežen. Skakalnica uporabna. Snuka pod Jalovcem idealna, pri domu dobra. Oba praznika se bo pri hribranskem domu vršil smučarski tečaj inž. Janše. Izgledi za praznike odlični.

Kranjska gora: —4, mirno, jasno, 2—20 cm snega.

Kofe: mirno, jasno, sever, snuka ugodna.

Koča na Veliki Planini: —4, novega snega 35 cm.

Mrazi Studence: temperatura —8, snega 80 cm, s, h, sever, sočno vreme.

Maribor: Ruška koča: —8, 20—30 cm pršja, jasno, mirno.

Klopi vrh: —9, 30 cm pršja na stari podlagi. Jasno, mirno.

Koča na Peči: —10, pršja, 40 cm snega na stari podlagi, jasno mirno.

Senarjev den: —10, 30 cm snega na stari podlagi.

LJUBLJANSKA BORZA.

Devize: Amsterdam 2315.13—2326.49, Berlin 1367.97—1378.71, Bruselj 800.24 do 804.18, Curih 1108.35—1113.85, London 196.42—198.92, New York ček 5724.92 do 5763.18, Pariz 225.71—226.88, Praga 170.67 do 171.53, Trst 296.24—297.64, Avstrijski šiling v privatnem kringu 8.90.

INOZEMSKA BORZA.

Curih: Beograd (6.8650), Pariz 20.2650, London 17.75, New York 519.50, Bruselj 722.20, Milan 26.68, Madrid 43.20, Amsterdam 208.8750, Berlin 193.62, Sofija 2.20.

PRIDE! — Monumentalni historijski večer

BEN HUR

V glavni vlogi RAMON NOVARRO

ZKD film v MATINEJ KINU MATICI

Jutri ob 1/2. uri popoldne
oba dela v enem sporedu
Na praznik in v nedeljo
ob 11. uri popoldne.Zasebni nameščenci
in socialno zavarovanjeZanimivo predavanje ravnatelja bolniške blagajne
TBPD g. Podgorška pod okriljem ZDPN

Ljubljana, 23. marca.

Zasebni nameščenci uživajo, žal, zelo slabe slove, da so premalo stanovsko zavestni ter da nimajo posebnega smisla za socialna vprašanja, vendar so se zbrali snovi v tako lepem številu na predavanju o bolniškem zavarovanju zasebnih nameščenec, ki je bilo v dvorani OUZD, da zasluži posebno priznanje. Povedati je pa treba tudi, da je moral odbor Zveze društev privernih nameščenec, ki je priredila predavanje, opozoriti in vabiti nameščenca na predavanje več dni. Morda bi zaradi tega sodil, da zasebnim nameščencem še ni sila.

Predsednik ZDPN g. J. Zemljč je po zdravih zbranih ter jim predstavil predavatelja nav. bol. blagajne TBPD g. Podgorška. Zdelo se je, da bi jim bilo predavanje v prid, ki je tako potrebno ter aktualno za nameščenca.

V imenu bolniške blagajne TBPD je pozdravil poslušalce predavatelj, nakar jim je v vzajemnem, lahko uumljivem in izčrpnem predavanju, ki je bilo zaokroženo v lepi formi in stvarno, podal pregled bolniškega zavarovanja nameščenec, črtal njegov pomen in smotno in pojasnil, kaj jim nudi.

Omenjajoč v uvodu svetovni gospodarski zastoj in razkroj, da tudi socialno zavarovanje ni ostalo neprizadeto, ko je kriza začela vse gospodarske temelje in socialne ustanove. V vseh državah, kjer je socialno vprašanje izgrajeno že več desetletij na solidnih temeljih, so zadnja leta začeli razmišljati o reformah za njegovo sanacijo. Naše socialno zavarovanje se je centraliziralo in razširilo na vsa država leta 1922. Tedaj so bili uvrščeni zasebni nameščenec med ostale zavarovance, njihove bolniške blagajne so postale krajevni organi Osebnega urada za zavarovanje delavcev. TBPD so ustanovili skoraj pred 100 leti, leta 1835, v Ljubljani človekoljubni trgovci. Do leta 1912 je imelo bolniški podporni oddelček in splošni podporni oddelček. Nad 80 let so bili zasebni nameščenec povsem zadovoljni s svojo bolniško blagajno. Zdelo se je, da bolniška blagajna kot krajevni organ SUZORA odvrača od centralne. Samostojno v upravnem in finančnem pogledu je pa tako znano višje zavarovanje zasebnih nameščenec, ki se vzdržuje s posebnimi prispevki višjih zavarovancev.

Predavatelj je natančno razložil, kaj vse nudi bolniška blagajna TBPD svojim članom in njihovim svojcem — zdravniško pomoč, ambulantno zdravljenje in zdravljenje v bolnišnici, hranilnice, porodniške dajatve, pogrebne in št. V nekaterih primerih nudi bolniška blagajna našim nameščencem še večje ugodnosti kot jih uživajo nameščenec v nekaterih naprednejših državah z modernimi socialno zakonodajo. Tako n. pr. v Avstriji nameščenec ne prejema v bolnišnici hranilnice do petega tedna, ker ima pravico do plače v bolnišnici do 6 tednov, a tedaj prejema le polovico dajatve za hranilnico, šele v sedmem tednu ima pravico do celotne. Pri nas pa dobivajo nameščenec takoj celotno hranilnico, če so delj kot tri dni pridobitno nesposobni in čeprav imajo tudi pravico do plače v bolnišnici do 6 tednov. Za nameščenca tudi ni lažne kontrole v času njihovega zdravljenja, zadostuje potrdilo delodajalca, da nameščenec ne dela. Članstvo se rado pritožuje zaradi zdravil, nekateri očitajo bolniško blagajno, da v tem pogledu preveč varčuje. Predavatelj je prepračil poslušalce, da bolniška blagajna nima interesa, da bi bili njeni zavarovanci dolgo bolni, zato tudi ne brani

načelno predpisovati specialnih zdravil, če se z njimi res bolj pomaga kot z domačimi izdelki. Da bi članstvo poljubno izbiralo zdravilnike, kar je menda splošna želja, ni izvedljivo in ni nikjer uvedeno iz finančnih razlogov, ker mora bolniška blagajna sklopiti obračune pavšalno, posamezno bi bile ordinacije mnogo predrage.

Ker so leta 1931 vsi krajevni organi, razen bolniške blagajne TBPD in Trgovske omladine, zaključili z deficitom, so bile potrebne nekatere reforme za sanacijo socialnega zavarovanja, s katerimi so bili prizadeji tudi nekateri nameščenec, vendar pa članstvo TBPD ne posebno. Dočim so druge blagajne morale skrbiti dobo zdravljenja od 52 tednov na maksimum 26, dovoljuje bolniška blagajna TBPD lahko še vedno 52 tednov, ker je bila vsa leta — razen enega — aktivna. Poleg tega se tudi pri tej blagajni zvišala bolezenska premija na 6 odst. kot pri drugih, nego je ostala ista (36 odst.). Pač pa so nekateri okrajne porodniške dajatve po noveli, ki je izšla decembra leta 1931. Seveda ni članstvo povsem zadovoljno z dajatvami, a na predavanju se je lahko prepričalo, da mu bolniška blagajna nudi vse, kar je mogoče v obstoječih prilikah.

Predavatelj je še podrobno govoril o višjem zavarovanju, ki predvsem nudi zavarovancem zdravljenje v II. razredu bolnišnice. Prispevek za to zavarovanje se je moral zvišati na 30 Din mesečno, predvsem zato, ker je društvo zgradilo ter opremito z ogromnimi žrtvami sanatorij, ki je namenjen za interno in operativno zdravljenje.

Predavatelj je tudi razgrnil pred poslušalci finančne zaključke zadnjih poslovnih let bolniške blagajne. Leta 1930 je bilo 3 milijone 544.766 Din dohodkov, prebitke je pa znašal 37.880 Din (1,07 odst.). Za hranilnice je bilo 20.500 odst. vseh izdatkov, za zdravniške stroške celo 23,22 odst., za zdravila 11,35 odst., upravnih stroškov so pa znašali 9,40 odst. Leta 1931 je znašala hranilnica 769.395 Din (19,80 odst.), zdravniški stroški 19,30 odst. itd. Članstvo je zadnja leta naglo naraslo. Julija leta 1929 ga je bilo 4600, v začetku letošnjega leta pa že 6200. V višjem zavarovanju je bilo leta 1930 2700 članov. Za II. razred bolnišnice zavarovanih članov s 1916 oskrbnimi dnevi so izdali v omenjenem letu 88.554 Din, za svoje pa 60.506 Din. Za zdravljenje v Leonšči so izplačali 47.037 Din za članke, za svoje pa 41.472 Din. Leta 1931 so znašali predpisani prispevki za višje zavarovanje 725.151 Din, članov je bilo 3020. Izdatkov je bilo 612.243 Din. Povprečno število oskrbnih dni v bolnišnici ali sanatorijih je naraslo na 8102,50 dni. Te številke lepo kažejo, da zavarovanci niso vrgli denarja, ki so ga izdali za socialno zavarovanje, proti.

Končno je predavatelj še izpregovoril o globljem pomenu socialnega zavarovanja, čigar bistvo je vzajemnost načelo in ki dviga zavarovance na splošno višjo socialno stopnjo. Naglasil je, da bi se morali nameščenec in delavci v teh resnih časih oklečiti socialnih ustanov s posebno ljubeznijo ter se boriti za nje, da si jih obvarujejo. Zdelo se je, da bi obhajali osetilnost TBPD v boljših prilikah in da bi se naše socialno zavarovanje razvijalo ter izpopolnjevalo čim boljše, kot vsi želimo.

Predsednik g. Zemljč je otvoril debato, ki pa ni bila posebno živahna, saj je bilo predavanje tako izčrpano in nazorno, da poslušalcem ni bilo treba več ničesar povpraševati.

Sleparije s hranilnimi knjižicami

Čudna usoda hranilne knjižice Marije Tavčar iz Ptuj, ki so jo našli pri zagrebškem trgovcu Merkiču

Zagreb, 23. marca.

V Zagrebu so odkrili velike sleparije s hranilnimi knjižicami. Preiskava se teče in bo sprovala na dan zanimive podrobnosti o tem, kako brezvestni verižniki zlorabljajo tožave, ki so nastale v našem gospodarstvu, zlasti v denarnem prometu, na drugi strani pa delajo škodo ljudem, ki že tako težko živijo. Po Zagrebu se je bila razvila trgovina s hranilnimi knjižicami Prastedione, in ker je prišlo na dan, da so bili oskodbani baš siromašni vlagatelji, je uvedla policija obširno preiskavo in na dan je prišla za naše razmere prav značilna afera. Trije Zagrebčani so prijavili policiji, da so dali pred meseci trgovcu z elektroničnimi potrebščinami Emilu Merkiču 7 hranilnih knjižic Prastedione v skupnem znesku 300.000 Din. Merkiča so osebo poznali in močno se je posreželo prepričati, da ima zelo dobre zveze s Prastedione tako, da bo lahko dvignil denar. Opozoril jih je pa, da to ne poudarja tako hitro in da naj potrpe. Zahteval je takoj 15 odstotkov na račun provizije, ki jih je tudi dobil.

Minilo je več mesecev, a o denarju ni bilo duha ne sluha. Merkič je zadrževal, da se mora vršiti še ena seja upravnega odbora, potem bo pa denar izplačan. Ker je ni bilo denarja, so začeli vsi trije pritiskati na Merkiča, ki jim je končno dal ponarejeno hranilno knjižico neke ljubljanske banke na ime Marije Tavčar iz Ptuj. Knjižica se je glasila na 243.000 Din. Zagrebčani so se takoj obrnili na dotično ljubljansko banko in ugotovili, da je knjižica ponarejena. Zato so Merkiča ovdeli in policija ga je zadržala. Mož je priznal, da je pet hranilnih knjižic založil pri Bogdanu Pušiču in dobil za nje 80.000 Din, dve pa je dal nekemu Trebniku in poneval z njima svojo dolg. Pušič je bil bled in poslovnih stiskih dr. Brankom Oršagcem in Merkiču sta

dala 33 odst. na hranilne knjižice vlozene denarja.

Bogdan Pušič, privatni uradnik in poslovodja tvrdke »Čebec«, je izjavil, da mu je Merkič izročil hranilne knjižice lani 18. novembra. Glede hranilne knjižice na ime Marije Tavčar je izjavil, da je prišla lani v decembru v pisarno dr. Lovriča nekega ženska, ki se je izdajala za Marijo Tavčar. Zanimala se je, ako bi mogla dobiti posojilo, a kot jamstvo je pustila hranilno knjižico ljubljanske banke. Pustila je tudi svoj naslov, češ da bo čez nekaj dni po telefonu vprašala, kako je z njenim posojilom. Čez nekaj dni je pa telefonično sporočila, da posojila ne rabl in od takrat se sploh ni več javila. Merkiča in Pušiča je policija zadržala državnemu tožilstvu.

Na policiji se je javil odvornik dr. Lovrič, ki je izpovedal, da je ležal bolan doma, ko je pa slišal za Pušičovo afera, je takoj vstal in prišel na policijo. Pušič je bil pri njem uslužben. Odvornik je zvedel, da je spravil v promet hranilno knjižico, ki jo je bila deponirala pri njem neka stranka. Šlo je za hranilno knjižico Marije Tavčarjeve in dr. Lovrič je Pušiča takoj ovdeli. Pušič je imel zveze z bankami in premožnimi zasebniki, pa je posreževal, da so dobivali ljudje posojila. V začetku marca se je zgledal na policiji tudi obrtnik Franjo Sam, ki je bil kupil s svojimi prihranki hiško, pa je ni mogel prepisati na svoje ime, ker je bila na nji hipoteka v znesku 28.000 Din. Zato je iskal posojilo in našel je na nekakega Lavdika Pšenčnika, ta ga je pa napotil h Krunoslavu Rukavini. Rukavina mu je dejal, da mu lahko da posojilo, ampak ne v gotovini, temveč v obliki hranilne knjižice v znesku 300.000 Din, s tem da bi v

petih letih vrnil 240.000 Din in 5% obresti. Sam pa ni hotel pristati, ker je rabil gotovino.

Čez nekaj dni je prišel Pšenčnik ponovno k Samu in mu prigovarjal, naj pristane na ta aranžma. Mož se je dal končno prepričati in Rukavina mu je dal hranilno knjižico Prastedione na ime Hvernice Hunka, a Sam se je moral zavzeti, da mu bo plačal 10.500 Din provizije. Po čudnih manipulacijah je Sam končno dobil denar, toda od 99.000 Din so mu odbili toliko, da je dobil le okrog 70.000 Din, zadobil se je pa pri tem za 24.000 Din, a poleg tega bi moral plačati na račun obresti 20.500 Din vsako leto skozi 5 let. Policija je odredila hišno preiskavo pri Robertu Freudu, dr. Oršagicu in Pušiču. Pri dr. Oršagicu je našla 29 pogodb za skupno vsoto 249.830 Din, dočim je znašala faktična vrednost, izražena v hranilnih knjižicah 969.864 Din. Pri Freudu je našla 53 pogodb. Mož je dal 370.000 Din posojila, dobil je pa hranilne knjižice za 1.200.000 Din. Pri Pušiču so našli samo tri pogodbe, on je dal 80.000 Din posojila, hranilnih knjižic je pa prejel za 250.000 Din. Robert Freud je imel v Ljubljani zapupnika, ki bo tudi zaslišan.

— Pri zapeki, krvnem prenapolnjenju trebuha, kongestijah, bolečinah kolčnih žilcev, pri bolečinah v kolku, zasoplosti, hudem srčnem utrujenju, migreni, šumenju v ušesih, omotici, poboitosti povzroči naravna »Franz Josefova« grenčica izdatno izpraznjenje črevesa in osvoboditev občutkov tesnobe.

Iz domačega sporta

Viktorija (Zagreb) — Ilirija — Slavija (Osijek) — Primorje.

Ljubljana, 23. marca.

Včeraj smo poročali, da se je Ilirija pogajala z zagrebškimi Gradjanskim glede odigranja prijateljske tekme. Ker ima Gradjanski več igralcev blesiranih in mu je potreben odmor, povabila seveda ni mogel sprejeti. Namesto njega je Ilirija angažirala Viktorijo, ki jo poznamo že iz njenega lanskega gostovanja. Za vse tri naše klube, tako Maribor, Ilirijo in Primorje, je bila Viktorija najstari oreh. Vsi trije klubi so v Zagrebu izgubili proti njej, prav tako tudi na domačih tleh. V tako zvani zapadni ligi je bila Viktorija na prvem mestu pred Gradjanskim. Za Ilirijo bo sobotna tekma važen trening pred posameznimi prvenstvom, ki se prične 2. aprila. Takrat mora Ilirija na vroča tla Maribora. Tekma se bo vršila v soboto ob 15.30 na igrišču Ilirije.

Druge zanimive tekme bo v nedeljo med osijsko Slavijo in Primorjem za ligino prvenstvo. Po dosedanjih rezultatih sodijo mora biti Slavija izredno nevarna in resen nasprotnik. Zmagala je nad bivšim državnim prvakom BSK z 2:0, v Splitu je pa Hajduk s težavo odpravil. Vsekakor ima Primorje šanse, da spravi dve ali pa vsaj eno točko na vamo, ker igra na domačih tleh. Sodl bo g. Mikulič iz Zagreba.

Tudi Maribor ni hotel zaostajati, pa si je izbral za soboto medžarskega profesionalnega prvaka, slovti FTC. V Mariboru vlada za gostovanje znamenite madžarske enajstorice veliko zanimanje.

Ruska Matica
v preteklem letu

Ljubljana, 23. marca.

V nedeljo 19. t. m. je imela Ruska Matica pod predsedstvom univ. prof. inž. V. Nikitina letošnji občni zbor. Visokemu pokrovitelju R. M. in. Vel. kralju Aleksandru I. je bila odposlana z obnega zboru vdanostna brožurka. Nadalje je predsednik zborovanja počastil spomin velezaslužnih umnih članov odbora g. Petra Dobrinina in inž. Erasta Suberskega. Tajnik R. M. univ. prof. A. Makleecov je prečital poročilo o društvenem delovanju v letu 1932.

Matica, ki je bila ustanovljena l. 1924. na pobudo iniv. prof. dr. Aleksandra Bilimoviča, ima veliko knjižnico, ki jo stalno izpopolnjuje z novimi ruskimi knjigami. Med naročniki je razen ljubljanske ruske kolonije in slovenskih prijateljev ruske kulture tudi veliko po vseh krajih Jugoslavije bivajočih Rusov, ki prejemajo knjige po pošti. Po smrti g. člana odbora P. Dobrinina vodi knjižnico g. V. Pervoga. Veliko pozornost posveča R. M. tudi ruski deci, za katero prireja zlasti med potnikom pomembne ure, izlete, literarne večere itd. pod vodstvom odbornika M. Voronova. Ruski tečaj za Slovence se več let uspešno vodi odbornik S. Kun.

Matica je tudi v preteklem letu priredila več predavanj, pri katerih so nastopili: član Ruske akademije znanosti prof. dr. Peter Struve, predsednik Matice univ. prof. dr. Evgen Spetorski, prof. L. Tauber iz Beograda, lektor rusčine na ljubljanski univerzi dr. N. Preobraženski, odbornik R. M. M. Voronov in dr., ter proslavila dan ruske kulture. S poštvalnim sodelovanjem g. dr. Ivana Grašiča, javnega notarja v Kranjski gori, ki je v tem letu premeščen v Ljubo, in g. Alekseja Guseva z Jesenic je skrbela R. M. za rusko kapelico pod Vršičem, zgrajeno po bivših ruskih vojnih jetnikih. V l. 1932. je bila ta kapelica temeljito popravljena. Zemeljske okrog tega spomenika je sedaj last R. M.

V vsakem pogledu so si R. M. na roko uradni organi, neumoma in poštvalna častna članca R. M. ga. Terezina Jenkova in splošno vsa ljubljanska javnost.

Razen osrednjega odbora v Ljubljani ima R. M. več podružnic, od katerih sta najbolj aktivni podružnici v Novem Sadu in Somboru. Predsednik novosadske podružnice g. Dimitrij Slučenčenko je bil za svoje zasluge na obnem zboru izvoljen za častnega člana R. M. Izčrpano poročilo člana odbora univ. prof. inž. A. Kopylova o stanju društvene blagajne je sledila izjava predsednika revizijskega odbora V. Firsova. Odboru je bila izrečena razrešnica. Na obnem zboru je bil izvoljen odbor, v katerem so prof. dr. E. Spetorski kot

predsednik, prof. dr. N. Bubnov kot njegov namestnik, prof. A. Makleecov kot tajnik in odborniki: M. Voronov, prof. M. Jasinski, ga. Terezina dr. Jenkova, I. Konaš, prof. inž. A. Kopylov, S. Kun, ga. V. Nikitina, dr. N. Preobraženski, N. Tkáčev, V. Firsov, prof. inž. D. Frost, ga. N. Suberska in zastopnik Zveze ruskih akademikov. V nadzorstvo so bili izvoljeni: V. Assejev, N. Kruševskij, M. Luckij, S. Ljutov in A. Dalanjan. V razsodišču so: univ. prof. inž. V. Nikitin (predsednik) ter E. Maslov in A. Mesnajaev (člana). S posebnim sklepom je izrekel občni zbor R. M. svojo zahvalo gospej Terezini dr. Jenkovi, gospej soprog univ. prof. Elizabeti N. Kopylovi, javnemu notarju v Litli dr. Ivanu Grašiču, b. predsedniku nadzorstva V. Firsovu in zastopnikom vseh ljubljanskih listov.

Polijska racija

Pretekli teden smo poročali, da sta na Grabloveci cesti dva ponočnjaka napadla stražnika Kraljiča, ki ju je hotel aretirati, in pobegnili. Policija je napravila racijo ter aretirala več sumljivih potepuhov in takih, ki se čez dan potikajo po »stoklajzu«. Med temi sta bila tudi dva napadalka na stražnika.

Med zaslišanjem in pri preiskavi so pa prišli na dan še druge zanimive stvari. Oba aretiranca sta bila člana večje vlomilske družbe, ki je imela svoj delokrog zlasti na doželi, v mestu pa prodajala razno ukradeno blago. Zakrknjena aretiranca sprva nista hotela ničesar priznati, ko sta pa videla, da ne moreta iz zagate, se jima je razvzrojil jezik, priznala sta več vlovov in izdala tudi prijava njune tovariše. Do zdaj je policija pojasnila vlom v Dobu pri Domžalah, ki je bil izvršen v noči na 16. marca. Preiskava se nadaljuje.

Narodno gledališče

DRAMA.

Začetek ob 20. uri

Četrtek, 23. marca: Zaprt.

Petek, 24. marca: Dame z zelenimi klobuki.

Red B.

Sobota, 25. marca: Krog s kredo. Izven.

Znižane cene.

Ljubljanska drama ponovi drevi ob 20. uri v običajni zasedbi veseligrone Dame z zelenimi klobuki za red B. Kluband: Krog s kredo. Eno najbolj efektivnih del, kar jih je drama v poslednjih sezonah igrala na našem odru, je brezdvomno Krog s kredo, delo pesnika Klubanda. V režiji g. Debeveca je to delo v eni sezoni imelo 10 uprizoritev. Letošnja uprizoritev je v isti zasedbi kakor pred dvema letoma, le višjeje sodnika igra namesto g. Levčarja, Lipeh in drugega kulija namesto g. Smrkolja g. Zelenič. Letošnja razreza bo na praznik v soboto dne 25. t. m. Veljajo znižane dramske cene.

Začetek ob 20. uri

Četrtek, 23. marca: Samson in Dalila. Premiera. Red D.

Petek, 24. marca: Zaprt.

Sobota, 25. marca ob 15.: Pri belem konjičku. Izven. Znižane cene. Ob 20. Proslava materinskega dne. Izven.

Nedelja, 26. marca ob 20.: Erika. Izven. Znižane cene.

Premijera opere Samson in Dalila bo drevi ob 20. uri v naši operi. Opero dirigira kapelnik dr. Sveta. Režija je prof. Šestova. V posameznih vlogah nastopijo: Dalila je ga. Thierjeryja, Samson g. Marček, veliki svečenik g. Primožič, star Hebrejec g. Betetto, Abimeleh g. Marjan Rus. Plesne točke je nastudiral s pomenovno baletnim zborom plesni mojster g. Golovin. Premijera je za red D.

Pri belem konjičku se ponovno uprizori na praznik dne 25. t. m. popoldne ob 15. uri v naši operi. Zasedba je običajna. Veljajo znižane operne cene.

Izvirna opereta Erika se poje po presledku dveh mesecev zopet v nedeljo dne 26. t. m. zvečer ob 20. uri po znižanih cenah. Zasedba običajna, vsebina je zabavna, prepletena z lepimi glasbenimi točkami, ki so se hitro udomačile in so splošno priljubljene.

Iz Krškega

— Predavanje. Društvo Rdečega križa priredi v petek ob 20. v sokolski dvorani predavanje o prvi pomoči pri neugodah s posebnim oziranjem na telovadeče in gasilce. Predaval bo banovinski zdravnik g. dr. Tone Ravnikar. Naj nihče tega predavanja ne zamudi!

— Čuvajmo znamenitosti me! Valva-zorjeva hiša, ki je edinstvena znamenitost mesta in si jo vsi tuji ogledujejo, je v resni nevarnosti, da bo v kratkem prekanca. Okrajna je že itak, saj za to skrbijo kar na dveh prostorih. Iz dveh delavnic, ki sta v hiši se še vedno vali gotov dim, ki bi moral biti speljan prav gotovo kam drugam in ne direktno na steno hiše. Naravnost neprimerno pa učinkuje blizu dveh metrov dolga, skozi okno napeljana oev iz katere puha dim kakor iz lokomotive. Če je to v okras mestu dvomimo.

— Prireditel. Kmečki fantje in dekleta v Leskovcu pri Krškem vprizore v soboto ob 15. veseligrone »Ljubosumnost«, ki bo nudila obilo smeha. Iz prijaznosti bodo sodelovali tudi krški pevski zbor in kvartet kupletistov. Pridite vsi!

Iz Celja

—c Mestno načetstvo v Celju važi v smislu § 20 začasnih pravil o rekrutovanju mladenčev vse mladenčce, ki niso pri. stojni v občini na ozemlju celjskega vojaškega okrožja, a stanujejo v mestu Celju in žele biti pregledani v Celju, da vložijo zadevne prošnje do 15. aprila na mestnem načetstvu. Prošnje morajo biti klovane s kolikom za 5 Din.

—c Delovni trg. Dočim je bilo pri eks-pozituri javne borze dela v Celju 10. t. m. prijavljenih 1306 brezposelnih (1138 moških in 168 žensk), se je njih število do 20. t. m. zmanjšalo na 1270 (1133 moških in 137 žensk). Brezposelnost v zadnjih tednih

nekoliko poma. Pri ekspozituri dobe de-lo: 3 hlapci za govejo živino, 2 hlapci za konje, 1 trgovski potnik, 1 vrtnar, 4 dek-le, 3 sluškinje, 1 poljska dekla, 2 hotelski kuharici za sezono in 2 privatni kuharici.

—c Poskušeni vlom. V sredo 22 t. m. med 2. in pol 3. jutraj so hoteli tuji ne-znani moški vlomili v stanovanje črevar-ja g. Moserja v Zavodni, a jih je prepolil domači pes. Gospod Moser, ki je takoj vstal in stopil k oknu, je opazil neznanca, ki so bežali od hiše in izginiti v temi.

—c Širši odbor pomožne akcije za pod-piranje brezposelnih in revežev v Celju in okolici bo imel sejo danes, v četrtek ob 17.30 v mestni posvetovalnici.

Beleznica

KOLEDAR

Danes: Četrtek, 23. marca katoličani: Viktorin, Dražislav, pravoslavni 10. marec.

DANASNJE PRIREDITVE

Kino Matica: Baby ljub.

Kino Ideal: Buster na fronti.

Kino Dvor: Zelezná maska.

Kino Siska: Pot k slavi ob 20.

Prirodoslovna sekcija Muzejskega druš-tva, predavanje dr. O. Reye o svojem po-tovanju po francoskem Maroku ob 20. v Delavski zbornici.

Občni zbor šentjakobsko-trnovske mo-ske podružnice CMD ob 20. v gostilni pri Putrihu na Dolenjski cesti.

Sokol I Ljubljana-Tabor predavanje br. dr. Pestotnika »Iz kulturnih poglavij« ob 20. v lutkovni dvorani na Taboru.

Občni zbor Gospodar'skega in izobraže-valnega društva za dvorški okraj ob 20. v gostilni »Pod lipco« na Borštnikovem trgu.

DEŽURNE LEKARNE

Danes: Kuralt, Gosposvetska cesta 10,

Sušnik, Marijin trg 5.

Izpod sita

in rešeta

Iz beogradskega »Vremena« pome-mamo:

Poslednji turista v timočkoj krajini. Od jednog čitaoca iz Zaječara dobili smo sledeće redove: Na jedan raspis ministar-stva, da se podnese izveštaj o prilikama turizma u opšte, i koliko je turista u po-jedinim opštinama, opština N. izveštava:

Prema naredjenju br... od... o. g. čast mi je izvestiti, da je u ovoj opštini bio ranijih godina veći broj turista, ali je sad ostao još samo stari čiča Janko N... koji još jedini u ovoj opštini nosi tur. Ostali su pomrli. S obzirom na to, da je čiča N... starinski čovek, molim, da ga se ne kazni, jer su svi izgledi, da će on u ovoj opštini biti poslednji turista, a kada čiča Janko N... umre, nestaća sa njim za uvek i tu-rizam u ovoj opštini, koja će se starati, da se isti više ne pojavi. Inače današnji mladi ljudi nose čakire od domaćeg su-nja, po tako reći vojničkom kroju.

(Turci su široke hlače, ki jih nosijo vo-jčinoma še vsi muškarci v Bosni, Herce-govini in Južni Srbiji. Za časa Avstrije so se take hlače imenovale »gazometare«.)

Iz Trebnjega

— Občni zbor gasilnega društva. Pre-teklo nedeljo se je vršil občni zbor tukajš-njega gasilnega društva. Iz poročil posa-geznih funkcionarjev posamezno, da je društvo v preteklem letu marljivo delova-lo, predvsem reševalni oddelki, ki je s svo-jim avtomobilom moral često stopiti v ak-cijo. Zared gospodarske stiske se mora bo-rati tudi to društvo s finančnimi težkoba-mi, vendar upamo, da bo uvidevnost me-radajnih činiteljev podprla društveno pri-zadevanje za končno sanacijo njegovih fi-nanc. Obč. zboru, kateremu je prisostvo-valo številno članstvo, je predsedoval društveni načelnik g. Josip Zupančič. Uprava je ostala neupremenjena.

— Ciganska nadloga. S pomladanskim vremenom smo dobili tudi potujoče cigane, strah in trepet ne samo otrok, temveč tudi naših gospodin in gospodarjev, ki so se-daj vedno zaposleni pri poljskih delih. Večne potniške je pod nadzorstvom prid-zalo orožništvo preko noči v Trebnjem in jih je neslednje jutro napotilo proti odre-jenemu jim bivališču. Letos je to menda prvi in zadnji ciganski obisk, kajti stroge odredbe bodo v bodoče preprečile njihovo proseljevanje iz kraja v kraj.

— Nov sneg. Sneg, ki smo ga včeraj lahko opazovali le na Kumu in Gorjancih, je danes ponoči pobelil tudi našo dolino. Kakor je pa nepričakovano prišel, tako je tudi naglo izginit.

Iz Črnomlja

Danes premiera!

ČE BABY LJUBI...

Kot dopolnilo UFIN zvočni tehnik najnovejših senzacij sveta!

Predstave ob 4., 1/8 in 1/10 zvečer.

Elitni kino Matica
Telefon 2124

OPERETA PREKRASNEGA PETJA, VESELE ZABAVE, SMEHA, RAZKOSJA, CAROBNEGA BALETA IN OBILEGA HUMORJA

ANY ONDRA

v svoji najboljši dosednji vlogi. — V tej prekrasni opereti divnih, nepozabnih arij gostuje prvič SLOVITI ŽENSKI PEVSKI JAZZ-ZBOR

SINGING BABIES

Muzikalen užitek za slehernega ljubitelja lepega petja!

Dnevne vesti

— Pravitnik o carinskih posrednikih. Finančni minister je na predlog carinskega sveta odredil, da se člen 1. pravilnika o carinskih posrednikih izpremeni tako, da se glasi: »Carinski posredniki so s carinskim zakonom pooblaščen osebe, ki lahko v svojem imenu, toda na račun lastnika blaga opravljajo pri carinskih oblasteh vse one posle, ki so v zvezi s carinjenjem blaga kakor tudi one, ki izvirajo iz carinjenja in sicer brez polnomočja, če so podpisniki deklaracij, in s polnomočjem, če niso. V administrativno kazenskih sporih se carinski posredniki ne morejo obratovati na carinske oblasti kot zastopniki strank niti s polnomočjem.

— fška razstava v Zagrebu. V dnevi od 18. do 24. majnika priredi zagrebaški Fotoklub še drugo razstavo amaterske fotografije, ki bo v I. kategoriji prikazala pozivne procese, v II. pa plemenite tiske v bromovem ognjem tisku, pigmentu itd., a izvirne so samo reprodukcije in z roko korigirane slike. Motiv slike je svobodno, najmanjši dovoljeni format je pa 18x24 cm. Posamezni udeleženci smejo razstaviti največ po 10 slik in dobiti vsi diplome, pet najboljših amaterjev iz I. kategorije pa tudi spominske plakete. Vse slike bo ocenilo posebno razsodišče, ki se bo oziralo le na slike onih amaterjev, ki s prijavlo plačajo 50 Din. Kakor čujemo, vlada za veliko razstavo, ki bo podala jasno sliko, kako visoko stoji v naši državi fotografirska umetnost, tudi med našimi amaterji veliko zanimanje.

— Nemška cesarska zastava v Zagrebu. V torek je po vojni prvič zopet zavirala na poslojup nemškega konzulata v Zagrebu stara črna-bela-rušca cesarska zastava, ki se ji je morala umakniti zastava nemške republike.

— Smuka v planinah ugodna. Soboto in nedeljo bodo gotovo izkoristili tudi smučarji, da pohite v gore. Začetne dni je v hribih zapadlo precej snega in iz raznih krajev prihajajo poročila o ugodni smuki. Tako je prav ugodna smuka v Planici, na Planini na Kraju in Voglu, v Triglavskem pogorju, na Kofcih in Zelenici, na Veliki in Mali Planini, na Krivavcu in drugod.

— Dobave. Prometno komercialni oddelek direktorije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 28. t. m. ponudbe glede dobave 100 kg žične vrvi, 500 kg žgane žice, 300 kg žičnikov in 30 kg kositrta. — Pogoj so na vpogled pri istem oddelku.

— Iredno močna burja brije zadnje dni v Primorju. Ponokod se izpreminja burja v pravi orkan, tako da ovira promet na morju. Včeraj jutraj je bilo v Splitu zelo hladno in zaradi močne burje mnogi parniki niso mogli odpluti iz pristanišča. Parnik »Jadranc« se je moral vrniti v Split, ker v Supertu ni mogel pristati. Železniški promet na einjski progi je včeraj zastal v Splitu je burja poškovala več hiš.

— Nov grob. Ugodno rodno ing. Josipa Bričja je zadel hud udarec. Ne zprosa na smrt mu je ugrabila slonka edina Igorčka, starega komaj 19 mesecev. K večnemu počitniku ga položijo jutri ob 15.30 ne farnem pokopališču Sv. Pavla na Vrhnik. Bodi mu lahka zemlja, roditeljem pa ob brdki izgubi naše iskreno sožalje!

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo spremenljivo, oblačno in hladno, kakor je bilo tudi včeraj po vseh krajih naše države. Najvišja temperatura je znašala včeraj v Ljubljani 7.1, v Zagrebu 7, v Splitu 6, v Mariboru 5.8. Davi je kazal barometer v Ljubljani 768.6, temperatura je znašala 0.1.

— Državno dete. Kmečko dekle Milka Bučinac iz vasi Mečkanec blizu Kostanjevce je poročilo pred 8 meseci deklico. Milka je tožila zaradi očetovstva sosedovega hlapca Petra Živica in zaveja je prišla pred sodišče. Dekle je prišlo na sodišče z otrokom in naročju s svojimi starši in pričami. Ob ravnanju je bila pa preložena in ko so bile stranke že odle, je sodnik nenkrat opazil na klopi otročička, ki naj bi mu bil priso. di očeta. Sluga je hitel za mlado materjo, ki pa ni hotela otroka vzeti, češ, da ga je pustila v državnem poslojup in da zdaj država last. Končno so ji le dopovedali, da država ni dojlica, vzela je otročička, toda po pokopdno so ga zopet našli na sodišču. In zopet so imeli mnogo stisnosti, predno so Milko prepričali, da otrok ne spada na sodišče.

— Zagonečen umor starega ustaša. Lani je bil umorjen v Prijedoru 80-letni ustaš Kojo Milutinović. Umora je bila osumljena njegova priležnica Ilinka Gnja. tomlj, ki so jo aretirali pa je dokazala alibi in so jo morali izpustiti. Tako je ostal umor starega ustaše nepojasnjen.

— Puško je hotel konstruirati. Ključavničarski vajenec Jakob Ponikvar iz vasi Povše na Blokah je prišel na misel, da bi si sam konstruiral puško. Našel je staro pišinsko cev, jo pritržil na kos lesa in

vanjo nasu smodnika. Smodnik je zažgal, pri eksploziji mu je pa ves naboj udaril v obraz. Jakob je dobil opekline po vsem obrazu, resno ogroženo je tudi njegovo desno oko. Fanta so prepeljali v ljubljansko bolnico.

— Gozdni požar pri Zalogu. Včeraj popoldne je začel goreti gozd ob železniški progi pri vasi Gostince blizu Zaloga. Ogenj so najbrž zanetile iskre iz lokomotive, ki so zažgale suho travo in listje. Ker je pihala močna burja, se je ogenj naglo širil in kmalu je bil precejšen kompleks gozda in plamenih železniška uprava, ki je lastnica tega zemljišča, je poslala takoj svoje delavce gasiti. Po večurnem naporu se je delavcem posrečilo ogenj zažestiti. Škoda ni velika. Ogenj se je zelo dobro videl z notičnika.

Ljudje, ki trpe na otežkočeni telesni potrebi in ki jih radi tega mučijo krvno prenapolnjenosti trebuha, pritisk (v možgane) krvi v možgane, glavobol, močno utiranje srca, taji, ki trpe na boleznih dančne sluznice, fišurah, hemoroidalem zamotku, fistulah, jemljejo za izboljšanje črevesa zjutraj in zvečer po četrtinko »Franz Josefov« grenčice. Vodilni zdravnik kirurških zavodov izjavljajo, da se poslužujejo »Franz Josefov« grenčice po operacijah z najboljšim uspehom. »Franz Josefov« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specijalnih trgovinah.

Iz Ljubljane

— Regulacijsko delo v Ljubljani trudi na mnogo napredovalo doslej. Nekaj dni jih je tudi zadrževalo slabo vreme. Zdalj poglabljajo jarek ob desnem obrežnem zidu. Po tem jarku se bodo naglo odtekali iztoki kanalov, ki niso priključeni na glavna zbiralna kanala. Na ta način bodo izlivi koncentrirani, da delavcev voda ne bo ovirala pri delu, ne bo pa tudi zastajala v strugi. Iz struge tudi izvažajo material, ki je deloma naplavljen v grebenih, deloma pa je nakupljen v strugi že iz za časa betoniranja obrežnih zidov. S pravim poglabljanjem struge bodo začeli, ko bo prog za izvažanje materiala položen do tromeštja, kjer začno poglabljati strugino dno.

— Izanci so mislili, da bodo te dni lahko prodali kaj več drv, ker brije ostra burja. Vendar včeraj niso mogli prodati drv dopolne ter se stali z vozovi popoldne v mnogih prometnih ulicah. Za vsako skupino voz z drvi je stala pa ena motorna žaga. Tudi žagarji imajo malo dela in se morajo zelo gnati za službom. Nekateri zaradi tega pomagajo ponujati izancem drva po hišah, a češče brez uspeha.

— Tako močna burja je vlekla včeraj, da je v mestu tu in tam odnašala opeko s streh. Vendar je padala opeka le na manj prometne ceste, posebno na periferiji, kjer je bolj odprto in vetrovno. Zato na baš tako nevarno hoditi po mestu kot mislijo tisti meščani, ki se včeraj popoldne niso upali iz hiš.

— Kojo jugoslovnskih sester v Mostah je minuli teden priredilo večer lepe knjige in ob enem proslavilo 10-letnico smrti dr. Ivana Tavčarja z lepo svečanostjo, katere se je udeležila tudi predsednica Kola jugoslovnskih sester, dvorna dama ga. Franja Tavčarjeva z odbornico go. Mašo Gromovo, razen tega je bilo pa na vzočih tudi okrog 20 zastopnic najrazličnejših ljubljanskih ženskih društev. Občino Moste je zastopal župan g. Šeme z več občinskimi odborniki, pevsko društvo Moste je zastopal predsednik g. Pavčič, So. kola starosta g. Tonja. Zvezo bojovnikov predsednik Rojina, štepanjske kolašice predsednica ga. Benedikova. »Atene« pred. sednica ga. Kroftova, a zastopana je bila tudi Narodna odbrana, razen tega je bilo pa navzoče tudi vse mošćansko učitelstvo z ravnateljem ga. Gradom in go. Hrovatino. novo-Klečovo. Za uspeh proslave je imela največje zasluge gđ. Manica Komarova, ki je predavala o lepi knjigi, a g. dr. Slodnjak je v svojem slavnostnem govoru opisal nesmrtno zasluge dr. Ivana Tavčarja. Pevsko društvo Moste se je odlikovalo z izredno ubranim petjem, navdušeno odo. bravanjem je pa žel tudi solist g. Burger. Deklamacije gđ. Vere Hreščakove in gđ. Irene Prusnikove so nazorno orisale velikega pokojnika dr. Tavčarja, končno je pa prizor poklonitve gđ. vse navzoče do solz. Zahvalo zaslužijo vsi sodelujoči, predvsem pa poštvovalni režiser g. Viktor Rozman, ki je aranžiral že več posre. denih prireditve mošćanskih kolašic.

— Cankarjevo komedijo »Za narodov blago« uprizorje v ponedeljek 27. t. m. ob 8. ur zvečer v dramskem gledališču člani srednješolske organizacije »Zara« na državni klasni gimnaziji v Ljubljani. Dijaki klasične gimnazije, ki so si ustanovili literarno in kulturno društvo »Zara«, ki izdaja tudi svoj mesečnik, stopajo vsako leto s

kako dramo pred ljubljansko občinstvo. Letos so se odločili za to Cankarjevo komedijo, ki bo s svojo setiro na »narodnjake«, ki nosijo v ustih blagor slovenskega naroda, v resnici pa skrbijo samo za lastno blagostanje, vedno aktualna. Ze na tem mestu opozarjamo občinstvo, da si preskrbi pravčasno vstopnico, ki se bodo prodajale na klasični gimnaziji in od petka dalje pri dnevnih blečajni narodnega gledališča.

— Udrženje jugoslovnskih inženjerjev in arhitektov, sekcija Ljubljana, naznanja, da ima svoj redni občni zbor v petek, dne 24. marca ob pol 8. uri zvečer v lastnem lokalu na Kongresnem trgu 1. I. nad. (poslojup Kazine).

— Naval brezposelnih na socialno. politični urad v Mestnem domu je nekoliko popustil, dokaz, da se razmere boljšajo. Dočim je bilo prej ob dnevih nakazovanja vedno 400 do 600 prosilcev, jih je zdaj povprečno 150 do 200. Urad je moral nakazovanje podpor precej omejiti. Fond pomožne akcije je bil že davno izrpan, podpora sredstva mestne občine pa tudi niso tolikšna, da bi lahko urad zadovoljil vse prosilce. Iz fonda ki ga je nazkazala banska uprava mestni občini za brezposelne oziroma njihovo zaposlitev, plačuje mestna občina okrog 70 delavcev, ki so bili najeti za razna dela v mestu, tako pri popravilu cest na Gradu, dalje za dela ob Cesti dveh cesarjev, v mestni vrt, nariji itd. Prihodnji mesec bo urad nakazila za podpore še bolj omejil.

EKSPRESNO KAVO

ZA DIN 1.50, SPECIALITETE V ASPIREN, MASLENEM TESTU, SENDVICH IN SLASICAH

Vam nudi
BAR BUFFET KOŠAK
Ljubljana, Prešernova ulica

— Krajnava organizacija JRKD za sodni okraj v Ljubljani priredi drevi ob 20. uri članski sestanek v steklenem salonu kolodvorske restavracije. Poročali bodo: dr. Oton Fetič o mestnem proračunu in gospodarstvu, dr. Mihael Josip o gospodarskih vprašanjih in za sreški odbor dr. Josip Cepuder. Vabimo vse člane k polnoštevilni udeležbi.

— Premiera v šentjakobskem gledališču. V soboto 25. t. m. bo v šentjakobskem gledališču premiera izvirne domače operete Studentje smo, ki jo je napisala Metka Bučarjeva, uglašil pa Danilo Bučar. Skladatelj je to delo, ki ga javnost pozna že iz lanske sezone, glasbeno izpopnil in mu dodal več novih glasbenih in pevskih vložkov. Poleg skoro vsega ansambla sodelujejo še člani »Zvonovega« okteta, jazz orkestra Sokola I in mešan zbor. Ker vlada za to predstavo ogromno zanimanje, prosimo cenj. občinstvo, da si preskrbi vstopnice že v predprodaji, ki bo od petka dalje od 10. do 12. in od 15. do 17. pri dnevnih blečajni v Mestnem domu. Opereta se v nedeljo ponovi.

— Svoboda v Ljubljani priredi v soboto 25. marca 1933 ob 10. uri dopoldne v dvorani Delavske zbornice lepo delavsko akademijo v proslavo 50-letnice smrti Karla Marxa. Na spondu je predavanje prof. Tepega iz Maribora, recitacije, govorniki zbor »Svobode« bo podal več lepih prizorov, godba »Zarje« bo zaigrala nove skladbe, pevski zbor dobrobrjske »Svobode« bo zapel lepe delavske pesmi. Vstopnine ni. Pridite!

— Prosvetni odsek Sokola Ljubljana. Šiška vabi vse k predavanju, ki se vrši v petek 24. t. m. ob 20. v veliki dvorani Sokolskega doma. Predava sreški solisti referent g. Alojz Urbančič o Masaryku. Predavanje je združeno z istoimenskim filmom in je posvećeno 83-letnici predsednika Masaryka. Vstop prost. Zdravo!

— Sokol I. Ljubljana — Tabor vabi na predavanje brata dr. P. Pestotnika »Iz kulturnih poglavje drevi ob 20. uri v kulturni dvorani na Taboru. Bratje — sestre, udeležite se polnoštevilno!

— Na prosvetno družabnem večeru »Kričke« v petek 24. t. m. pri Miščiču je na vrsti predavanje o Cervantesu iz drugega »Kričnega« cikla »Zastopniki svetovne literature«. Cervantes je že od nekdaj mikal izobraženi svet: njegov rojak-pisatelj Unamuno je n. pr. napisal novega Don Kihota, v katerem razlaga po svoje Cervantesovega. V kratkem dobimo v Ljubljano zvočni film Cervantesovega Don Kihota, v katerem poje in igra glavno vlogo šaljipin. Vse to dokazuje, da je Don Kihot izredna umetnina. Na »Kričnem« večeru bo govoril o Cervantesu g. Podbevšek, nato pa pokazal k njegovemu Don Kihotu krasne barvaste slioptične slike. Zatem so na vrsti slioptične slike k Mitrovemu svetšču onstran Gorjancev. Po tem oficijelnem de.

lu bo igrala godba jazz Odeona. Vstop je vsakomur prost!

— Ben Hur. Od jutri dalje bo predvajala ZKD v Elitnem kinu Matici monumentalni filmski umotvor, največji zvočni film sedanosti »Ben Hur«. V glavni vlogi priključeni Ramon Novarro. Zadržaj prilika, da si ogledate to gigantsko filmsko delo. Posebno pa opozarjamo da se predstava v petek zaradi ogromne dolžine filma (3700 m) prične točno ob pol 14. uri.

— Iz poštastev spomina blagopokojnega Jožeta Koliba je namesto venca daroval g. dr. Milan Perko 100 Din za Sokola v Mostah. Iskrena hvala!

— Centralno akademsko podporno društvo (Kolodvorska ul. 22) vjudno prosi vse uprave menz, hotelirje in gostilničarje, ki bi mogli odstopiti kakemu revnemu akademiku brezplačno hrano, da to javijo imenovanemu društvu. Z isto prošnjo se obračamo tudi na vse privatnike, ki se morejo vidjup težkim razmeram pomagati mladini, da to store preko imenovanega društva. Upamo na naklonenost in uvidenost naših imovitejših stojev in prosimo blagohotnega odziva. Odbor.

— Ceste bodo morali začeti redno škropiti, ker so že del časa suhe in prašne, zdaj pa nosi veter po cestah cele oblake prahu, ki jih dviga tudi do najvišjih

nadstropij. Davi so sicer poškopili nekatere prometnejše ceste, a vsekakor je potrebno, da uvedejo že redno letno škropljenje cest.

— Butarice je že prinesla včeraj in danes deklica iz okolice na trg. Bile so majhne igrarke za namizni okras. Do cvetne nedelje je še več kot pol meseca, vendar bodo okolici kmalu zopet začeli prodajati butare ob Kresiji, tudi lani so zavzeli trg skoraj 14 dni pred cvetno nedeljo. Že del časa pa imajo otkrove vejice branjeve na Pogačarjevem trgu. To južno robo dobivajo ob enem z južnim sadjem in zelenjavo.

— Socialna prireditve v korist zavetišča za brezposelne služnjake se bo vršila v dvorani »Delavske zbornice« dne 2. aprila ob 17. Vabimo vse, ki se zanimajo za naš pokret, da s svojim posetom podpro to akcijo. Vstopnice se dobivajo v predprodaji pri upravi lista »Gospodinjstva pomočnica« v Selenburgovi ulici 7/I. 193/n

— Predavanje v kemičnem seminarju. V petek 24. t. m. bo predaval g. dekan profesor dr. inž. A. Kral o predmetu: »Poznatki o elastičnosti in trdnosti pri tehničnih preiskavah«. Predavanje se bo vršilo v kemični predavalnici drž. realne gimnazije. Vegovca ulica 4, in je dostopno vsakomur. Pričetek ob 18. uri.

Težnje gostilničarjev škofjeloškega okraja

20. občni zbor Zadruga gostilničarjev škofjeloškega okraja, ki šteje 81 članov

Škofja Loka, 22. marca. Gostilničarji škofjeloškega okraja, ki ne občutijo zlih posledic sedanje gospodarske depresije nič manj kakor drugi stanovi, so se zbrali pred kratkim v razmeroma lepem števili v Kavčičevem salonu na Spodnjem trgu k 20. občnemu zboru svoje zadruga, ki je lani prav uspešno zastopala koristi svojih članov na pristojnih mestih.

Načelnik zadruga Ivan Kavčič je pozdrvil uvodoma zastopnika sreske izpostave Ivana Berdana in članstvo ter opravičilo odsotnost zastopnika Zveze g. Majcena in referenta ZTOI dr. Koceta. Neizprosna smrt je izrgala iz družne srede odbornika Alojzija Starmana iz Starega dvora, Petra Dolinarja iz Sore in Jerneja Vidmarja iz Fužin. Njih spomin so počastili navzoči stoji. Načelnik opozarja v svojem poročilu na važnost združništva, na redno plačevanje prispevkov in ugotavlja da šteje zadržega 81 članov, od katerih je 49 gostilničarjev, 18 krčmarjev, 6 najemnikov, 1 kavarna, 2 žganjetoča, 1 brezakoholna gostilna in 1 zastopnik Unione. Sezonske točilnice so tri (v Retcih, v loškem kopališču in pri Podpulferci). Učna izpričevala so se izdala do 18. valencem, 13 pa učna doba še poteka, tako da bo h koncu registriranih vsega 42 pomočnikov. V okviru razpoložljivih kreditov je dajala zadruga podpore. Posebno pa je bilo mnogo opravkov zaradi novega obtegnega zakona, ko so morali prigrisiti člani vse svoje listine. Mnogo se je ukvarjalo z novim zakonom o trošarin. Zadruga se je odločno postavila na stališče, naj se plačuje trošarina le od soda, ki se stavi na pipo. V zvezi s tem

vprašanjem se je sestavila spomenica na poslance, posebna resolucija pa je utemeljila težak položaj gostilničarjev. Urgirali so se ceniki, ter so se razmotrivala nova združna pravila. Inkorporacijska pristojbina bo znašala odslej 500 Din. Načelnik javlja izpremembo v naslovu, ki se imenuje po novem Zveza zadrug gostilničarske obrti v dravski banovini.

Posebna važnost se bo polagala na razmah odsekov, ki naj prinesejo v gostilničarski stan novih pobud za napredek te obrti. Poleg odseka za povzdigo podeželskega gostilničarstva so predvideni kuharski, servirni in kletarski tečaj ter praktično vežbanje v restavracijah. Prednost pri tem pokrepu naj imajo sinovi in hčere članov zadruga. Omenjeni tečaji se bodo vršili v Škofji Loki, da pa bo uspeh in organizacija dela čim lepša, se predlaga fuzija z zadrugo v Železnikih. Le v skupnosti se nudijo jamstva za dobrine vsega stanu. Izčrpnemu, skrbno premišljenemu in dolgemu poročilu zadrugnega načelnika je sledilo poročilo blaginika Josipa Deisingerja, ki pove, da je imela zadruga lani od vsega decenija sem, največje izdatke ker se je porabilo 15.324.50 Din. V propagandne svrhe se je izdalo 300 Din, pomožni akciji 300 Din, za kočjo na Ljubljano 500 Din in prometnemu odseku 450 dinarjev itd. Poskovanje blaginje je bilo vzorno in je bil predlog Deleške Janežičeve za razrešnico soglasno sprejet. Po dočetvi članarine na 40 Din in pretresavanju nekaterih notranjih stanovskih vprašanj je bil zaključen posvet, ki bo k napredku tujkega prometa v vsem loškem okraju lahko mnogo doprinesel.

Iz Kranja

— Kranjski sport. Zadržega članskega sestanka SK Sportana se je udeležilo okrog 60 članov, večinoma aktivnih sportnikov. Razpravljali so predvsem o delu v bodoči sportni sezoni. Pooleg zanimanja za nogomet, katero panogo klub najintenzivneje goji, kaže članstvo mnogo zanimanja tudi za lahko atletiko, vodni sport, ping-pong, tenis, košarkarstvo in drugo. Načelnikom sekcij so bili izvoljeni: Javornik Bo go za nogometno, Kučina Franjo za h. zensko, Tajnik Bojan za ping-pong; novoustanovljenim sekcijam pa načeljujejo: Majkič Fepe lahkootletski, Meke Franjo košarski in štiglic Viljem vodno.sportni sekciji. Članstvo je od klubove uprave zahtevalo, naj nemudoma preskrbi lastno in primerno sportno igrišče ter nujno potrebno opremo. Imovine klub nima; zato bo glavna naloga uprave, da s sodelovanjem mestnih oblasti in vsega meščanstva klubu omogoči delovanje in zasigura napredek, dočim bodo za uspehe in ugled Kranja v sportnih krogih poskrbeli aglini sportniki sami.

— Skupščina Sokolske župe Kranj. V nedeljo 26. t. m. ob pol 9. se bo vršila v Narodnem domu glavna skupščina sokolske župe Pranj. Dnevni red: nagovor st. rešine, poročila, predlog o višini župnega prispevka, župne prireditve, predlog saveza Sokola kraljevine Jugoslavije za imenovanje članov župne uprave, revizorjev in članov častnega sodišča, predlogi, slučajnosti.

— Lastnikom motornih vozil. Lastniki motornih vozil naj nemudoma vzamejo nove evidenčne tablice za l. 1933 pri sreskem načelnstvu. Vsak naj prinese s saboj: prometno knjižico, receptis poštne položnice, s katerim se lahko izkaže, da je banovinska davščina za l. 1933 že plačana, in soferosko legitimacijo, za katero plača letno tako 100 ot. 50 Din za lastnika kakor tudi za soferja. Kdor se ni prijavil motornega vozila za l. 1933, naj bo storil najpozneje do 2. aprila, ker bo pregled vseh vozil najbrž v začetku aprila. Na dan pregleda se prijave ne bodo sprejemale in tudi evidenčne tablice ne izdajale.

— Uspela veseloigra. Veseloigra Drzni plavajč je imela ob premieri sijajen uspeh. Rezijsko je bila uprizoritev na višku, pa tudi vsi igralci so bili odlični. V naslovni vlogi je nastopil Ruda Hebe, ki je s tem peramentno igro in duhovitimi izraznimi domisleki dokazal, da se je občinstvo zasluženo veselilo njegovega zopetnega nastopa. Slava Lundrova je kakor vedno tudi

topot vsestransko izoblikovala svojo vgo do najmanjših fines. Mila Lundrova je bila prav lepa, srčkana Katica, Mara Vajtova pa prikupna in živahna nevesta Ant. c. Wendlingova igra je bila zelo prepričljiva in dodelana, Teddy pa nam je podal nadvse elegantnega kavalirja. Nace Reš je bil res originalen, imeniten kmečki fant, Maks Reš in Vajt v maski, gesti in besedi skladna in posrečena dvojica. Inž. Valenčič je iz svoje male vloge naredil presnetljivo veliko. Mihelčičev nastop je bil prav sportno popoln. Tudi Žanov in Jakšetova sta se potrudili in prav dobro uspeli. Prva predstava je privabila toliko občinstva, da je bila dvorana do zadnjega kotička zasedena. Ljudje so se smejali in navdušeno ploskali. Drzni plavajč bo uprizorjen še v soboto in v nedeljo, obakrat začetek ob 16., konec pa še pred 19. uro, na kar opozarjamo zlasti okoličane, ki imajo na vse strani ugodne prometne zveze.

— Občni zbor Tujsko.prometnega društva v Kranju se vrši danes v četrtek, dne 23. t. m. ob pol 20. uri, in sicer v restavracijskih prostorih Narodnega doma in ne, kakor je bilo pomotoma objavljeno, v knjižnični dvorani. K polnoštevilni udeležbi vabí vse zainteresirane.

— Nezgoda starega gošta. V Strazišču pri Kranju se je včeraj precej hudo ponesrečil 73letni gošt France Tepina. Padel je po stopnicah in zadobil resne notranje poškodbe. Prepeljali so ga v ljubljansko bolnišnico. Njegovo stanje je kritično.

Radionročram

Petek, 24. marca.
11.15: Šolska ura: Na meji treh držav (Pirnat); 12.15: Ploščje; 12.45: Dnevne vesti; 13: Čas, plošče, borza; 17.30: Salonski kvintet; 18.30: V zapadno čeških kopališčih (Martelanc); 19: Francosčina (profesor Prezelj); 19.30: Starost zemlje in geološke letnice (Peterlin); 20: Prenos iz Varšave; 22: Čas, poročila, ploščje; 22.30: Napoved programa za naslednji dan.

Sobota, 25. marca.
7.30: Čebelarstvo (prof. Verbič); 8: Navesti za kmeti; 8.15: Gimnastika (Dobovšek); 8.45: Poročila; 9: Versko predavanje; 9.30: Prenos cerkvene glasbe iz franciskanske cerkve; 10.30: Šah (Plenčar); 11: Pevski dueti: gg. Župan in Gostič; 12: Čas, ploščje; 15.30: Slovenske narodne (g. Dermota in salonski kvintet); 16.30: Tudič: Gorka; 17.30: Slovenske narodne (g. Dermota in salonski kvintet); 18.30: Tudič: Gorka; 19.30: Slovenske narodne (g. Dermota in salonski kvintet); 20.30: Slovenske narodne (g. Dermota in salonski kvintet); 21.30: Slovenske narodne (g. Dermota in salonski kvintet); 22.30: Slovenske narodne (g. Dermota in salonski kvintet); 23: Napoved programa za naslednji dan.

A. D. Fary:

Dve siroti

Roman

Zakaj je skomignila z rameni, ko je zagledala svojega sina?

Zakaj se je tako strupeno smejala? In ko je bil oddaljen Peter samo še nekaj korakov, zakaj se je odvrnila, ne da bi ga pogledala, ne da bi se mu prijazno nasmehnila v pozdrav?

Stara beračica je imela dva sina: starejši je bil čeden fant, visoke, krepke postave, pravi Herkul; bil je živa podoba svojega očeta, za katerim je norela Frocharda, tako kakor se je videla zdaj v svojem Jakobu.

Mlači sin pa niti nanmanj ni bil podoban starejšemu bratu.

Bil je nizke, šibke postave, kakor njegova mati, bledega obraza in upadlih oči, ki so se preveč izdajale trpljenje in prestane muke.

Iz njegovega pogleda je zrla nežna in poštena duša, dobro srce.

Ubogi fant je šepal.

Pozneje bomo zvedeli, odkod je izvirala ta hiba, ki je bila kriva, da je bil fant še bolj boječ in preplašen.

In vendar je skrival Peter pod to slabotno in nežno zunanostjo veliko moč in pogum.

Cim je stopil zjutraj z brusom na hrbtu iz hiše, se ni ustrašil nobenega truda, nobenega dela in bil je presrečen, če je mogel zvečer, ko se je vrnil, dati svoj dnevni zaslužek materi.

Kaj mu je torej mogla očitati?

Da ni bil domišljav pajac, kakor Jakob?

Da je bil slaboten in šepast?

Ne, saj je raje delal, nego beračil, kar bi mu bilo neslo več.

— Brusač... kakšen poklic pa je to, — je pomislila videc ga, kako se ji bliža od nasprotni strani ulice. — Bled, suh! Dobri bog ga je pošteno pohabil. In namestu da bi imel kaj dobrička od svoje pohabljenosti, namestu da bi napravil iz tega dobričkanosno obrt, je tako neumen, da dela... kriči do hrupavosti, hodi od hiše do hiše in išče dela, ko bi lahko iztegnil samo roko, pa bi zaslužil trikrat toliko...

Poberi se, mrlja lena!

— Mrlja lena! — je ponovil Peter, ki se je bil na tihem približal in je slišal zadnje besede. — Tega vendar ne morete trditi o meni, saj delam, kolikor morem; od šestih zjutraj hodim neprestano po mestu, živim pa ob samem kruhu in vodi.

— Sram te bodi! — je rentčila stanka.

— Da, vedno ista vaša pesem. Moja obrt vam ni po volji, toda čeprav je brusačev križ težak, bi raje skočil v Seino, kakor pa zamenjal ga za to, kar bi mi radi naprtili vi. Nikar mi tega ne zamerite, mati; vsak človek ima nekaj samozavesti in ponosa.

— Ponosa! S to krošnjo na hrbtu, ki ni vredna počenega groša!

— Nehajte, mati, prizanesite mi z večnimi očitki, ki me bole, ko sem bil še otrok in ste me vodili s seboj po ulicah, sem izgovarjal kar tja v en dan besede beračenja, ki ste mi jih bili vtepli v glavo, vi ste pa pobirali miloščino. Pozneje ste mi dejali: Glej, dovolj si že star, pojdi beračit na svojo roko, jaz pojdem pa na svojo in tako bomo imeli dvojni dobiček. — Bil sem takrat prvič sam; taval sem brez cilja,

kamor so me nesle noge, pa sem se ustavil na temle trgu, kamor sva hodila vsak dan. Pokleknil sem in poskusil... prosjčiti, toda besede, ki sem jih razumel, mi niso hotele več z ust... — Osel!

— In ko bi bil moral iztegniti roko, kakor ste jo iztegovali vi, sem začutil v sebi nepremagljiv odpor in divjo jezo. — Blagorodni gospod, — je dejala Frochardka zaničljivo.

— Vidite, tale kretnja... Pretreslo me je do dna duše. Ko sem takole držal odprto dlan in mi je mimojoči dal milodar, mi je bilo kot da mi je položil na dlan nekaj strašno težkega. Nehote sem umaknil roko. In ne da bi vedel, zakaj, sem zahteval in solze so mi zalile oči.

— Zato pa nisi nosil nič manj denarja svoji materi!

— Bal sem se, da bom tepen, če bi ga ne prinesel domov.

— Tako je treba vzgajati otroke.

Peter se je vzravnil, kolikor mu je dopuščala postava. In ves razburjen je odgovoril:

— Toda zdaj sem mož in enkrat za vselej vam povem, da bi raje umrl, nego da bi se preživljal z beračenjem. Ne, mati, beračiti bi ne mogel, to presega moje moči.

— Da, ker nimaš srca. Raje pustiš svojo mater v bedi, kaj ne?

— V bedi!... Kje neki, ko vam pa beračenje tako dobro nese... a poguma... am itak ne manjka...

— Saj ne preživljam samo sebe...

— Da, za Jakobu skrbite... ki ni nič slaboten, niti pohabljen, pa vendar skrbite zanj, da mu ni treba delati.

— Ko je pa tako lep, moj Jakob! On nima kurjega srca, kakor ti! In ničesar se ne boji!

— Ničesar... razen dela!

— Kar pojdi vprašat h krznarju na ono stran ulice. Tam ni delavca, ki bi znal delati tako kakor Jakob... kadar se loti dela.

— Da, en dan ali dva v tednu... sicer pa dela tamle.

In Peter je pokazal s prstom na krčmo na vogalu.

— To je njegova stvar. Vmešavaj se v to, kolikor se tiče tebe, več pa ne, — je zagodrnjala mati.

— To se gotovo tiče tudi mene, — je ugovarjal brusač, — in vas v enaki meri, ker mu morava vsako soboto nositi svoj zaslužek, da ga zapise s svojimi pajdaši, s potepuhi in capini.

Frochardka se ni mogla več premagovati. Stisnila je pesti in jih pomohla Petru pod nos.

— Drži jezik za zobmi! Ali hočeš, da ti povem, da si preneumen za vlogo poštenjaka, ki bi jo rad igral... A jaz v dno duše sovražim tve vražje poštenjake.

Ta čas se je približala gruča meščanov.

Beračica je brž obrnila svojemu sinu hrbet.

In s svetohlinškim obrazom je začela ponavljati svoje večno tarnanje: — Dobri, usmiljeni ljudje, usmilite se nesrečne starke, ki mora preživljati dva nedolžna otročička... Njuna mati je umrla, blaga duša, pa mi ju je zapustila... da bi ju preživljala... Usmilite se nas, za božjo voljo vas prosim!

Star gospod se je ustavil in stisnil beračici nekaj drobiža v roko.

In mimojoča mati je poslala k beračici dražestno hčerko z milodarom.

Organizacija atentatorjev na Japonskem

Organizacija je imela namen pobiti vse zmerne japonske državnike in politike

Najboljši detektivski tokijske policije so napenjali več mesecev vse sile, da se jim je posrečilo izslediti in aretirati člane organizacije zloglasnih atentatorjev Ketsumeidan, kar pomeni Krava bratovščina. Detektivji so našli mnogo mrti, ki so vezale to organizacijo s častniki z namenom, da bi bili umorjeni vsi vodilni državni Japonske. Prve podrobnosti o zaroti so bile objavljene nedavno po predhodni preiskavi proti budhističnemu svečeniku in vodji organizacije Nisšo Inoue in njegovim trinaštem tovarišem. Vseh 14 članov Krave bratovščine je obtoženih deloma posredne, deloma neposredne udeležbe pri umoru finančnega ministra in bivšega predsednika japonske banke ter predsednika koncerna Mitsui barona Dana.

Obtoženi priznavajo udeležbo pri atentatih in priznavajo, da so hoteli pomoriti skoraj vse vodilne japonske državnike. Na njihovi črni listi so bili med drugimi princ Sajondži, najodličnejši državnik starega kova, grof Makino, stražar velikega pečata, ministrski predsednik Inukai, ki so ga umorili drugi zarotniki lani 15. maja, predsednik večinske stranke v parlamentu dr. Suzuki, predsednik druge največje japonske stranke baron Vakacuki, bivši notranji minister Tokonami, bivši zunanji minister baron Sidehara, član tajnega sveta grof Ito, predsednik gornje zbornice princ Tokugava in več drugih vodilnih moč v politiki in gospodarstvu. Odkar so atentatorji to priznali, so vsi odličnejši državniki in

politiki na Japonskem skrbno zastraženi.

Preiskava je dokazala, da je organiziral Inoue posebno teroristično skupino iz mladih učiteljev, poleg tega je bil pa v tesnih stikih s teroristi v armadi. Ni še znano, ali je Inoue sam organiziral svojo teroristično skupino, ali pa je ravnal na povelje od zgoraj. Najbrž je ravnal po navodilih z višjega mesta, kajti cilj atentata je bil odstraniti vse trezne še ljudi z vodstva države in spraviti državno krmilo v roke ekstremnih militaristov. Mnogi visoki častniki so bili v najtesnejših stikih z Inouom, ki so ga klicali na pomoč vedno, kadar je bilo treba opraviti važno tajno delo.

Inoue je bil tudi v zvezi s tako zvanimi kitajskimi ronini z japonsko tajno organizacijo na Kitajskem, ki že 25 let deluje na to, da bi Japonska zasedla Mandžurijo. Baje je bila ta organizacija tista, ki je zakrivila zloglasno »prigodo« z dne 18. septembra 1931, kar je dalo Japoncem povod, da so vdrl v Mandžurijo in ustanovili samostojno mandžursko državo. Inoueve zveze z velikimi političnimi dogodki na Kitajskem pa segajo še dalje nazaj. Sedanja preiskava sicer ni dokazala, da je bil udeležen leta 1928, pri atentatu na maršala Cansolina blizu Mukdena, vendar pa vse kaže, da je imel tudi tu prste vmes. Inoue je bil dolgo na Kitajskem kot volhun in gotovo je poznal ljudi, ki so organizirali bombni atentat na Cansolina.

ke, zboljšal je... kmetov in ustanovil armado, ki je bila na njo Turčija po pravici ponosna. Skrbel je za razširjenje Egipta. Vlastil se je porečja Nila, velikega dela Arabije, Cipra in Sirije in le intervencija evropskih vellesil je preprečila popoln poraz Turčije, ki ji je bil egiptski podkralj že zrasel čez glavo. Naenkrat je pa napadla velikega reformatorja težka duševna bolezen, ki ji je 2. avgusta 1849. podlegel.

Zangara usmrčen

Italijan Zangara, ki je izvršil atentat na predsednika Roosevelta in smrtno ranil člukaškega župana Cermaka, je bil v Raifordu na Floridi 33 dni po atentatu na električnem stolu usmrčen. Do zadnjega trenutka je preklinjal kapitaliste in se pritoževal, da nihče ni prišel, da bi ga fotografiral na električnem stolu. Duhovnika je odločno odklonil. Ker se ni javil noben njegov sorodnik, da bi vzel truplo, so Zangaro pokopali kar na jetniškem pokopališču.

Ko je Zangara zagledal električni stol, je zaklical: »Nikar me ne držite, saj se nič ne bojim!« Potem je pa stopil sam k električnemu stolu, sedel nanj in pomolil jetniškemu pazniku zvezek, na katerem je bil napisal: »Tu je knjiga, ki sem jo napisal. Končno je mirno obsedel na električnem stolu in vprašal, če je v smrtni celici kinoperator, ki bi posnel njegovo usmrteitev za film. Paznik mu je odgovoril, da ga ni, nakar so spustili električni tok; Zangaro je streslo in kmalu je bil mrtev.

Iz Trbovelj

— »Slovenski Narod« bosta prodajali odsele trafiki g. Ivan Kokalja v Retju in g. Ane Kušarjeve v Lokah, kjer bo tudi začela poslovalna lista. V trafikah se lahko naroči na list, naročnike bo pa tudi sprejemal raznašalec g. Stanko Jurman.

— Huda nesreča pri delu. Na kolodvoru v Trbovljah se je včeraj popoldne precej hudo ponesrečil delavec zunanega obrata France Bizjak. Pri razkladanju janskega lesa z vagona je nenadoma spodrsnil in padel z vagona tako nesrečno, da si je zlomil dvoje reber in nalomil medenico. Prepeljali so ga v tukajšnjo bolnico.

— Kotna postaja žitnice Neša-Plesko-Relje, ki je lani pogorela, je nanovo dograjena in je včeraj pričela s poskusnim obratovanjem. Za enkrat obratuje samo v odesku pogonske naprave Plesko-Relje, prihodnji teden pride pa na vrsto tudi odesek Plesko-Neša.

— Novo strelišče Strelske družine. Tukajšnja Strelska družina si gradi novo strelišče, za katero se pa zdi plazoviti teren primeren in so nekateri menja, da bi prostor prejšnjega strelišča boljše odgovarjal svojemu namenu.

— Občni zbor Društva za varstvo otrok in mladinsko skrb bo v nedeljo ob 16. v gospodinski šoli na Vodah.

— Jajca so zelo poceni in jih nudijo na trgu po 55 para komad, ali pa 18 komadov za 10 Din.

Profesorstva.

Profesorjeva žena: »Ne razumem, kako moreš poslušati to neznošno gaganje. Že dve uri stoji pod tvojim oknom kmetica z gosmi.«

Profesor raztreseno: »Jaz sem pa mislil, da imaš v svojem običajno damsko družbo.«

Gostilna Jadran

Florijanska ulica št. 33

od danes naprej priporoča DOMAGO, DUNAJSKO in PRIMORSKO KUHNJO, za katero jamči verziran hotelski kuhar.

— Abonent se sprejemajo po zelo nizki ceni. — Dobite tudi izborna dalmatinska in ljubljanska vina od Din 8.— do 10.—.

Priporoča se

V. MILOŠ

ZAHVALA

vsem, ki so o priliki prerane in nenadne smrti mojega nepozabnega soproga, gospoda

Ignacija Kovačevića

kakorkoli izkazali sočutje z bridko prizadetimi ostalimi.

Posebna zahvala gg. zdravnikom, zlasti g. dr. Špornu, ki je s pravo človekoljubnostjo lajšal pokojniku težke poslednje ure in ljubim sosedom, ki so mi bili v veliko pripono.

Zahvaljeni naj bodo tudi vsi številni prijatelji in znanci rajnikovi in vsi drugi, ki so se udeležili pogreba in poklonili mnogo vencev in cvetja, zlasti pa še pokojnikovim kolegom in Zadrugi brivcev, godbi »Zarje« in gg. pevčemu društvu »Cankar« za prelepe žalostinke.

Vsem še enkrat najlepša hvala in Bog povrni!

V Ljubljani, dne 23. marca 1933.

AGNEZA vdova KOVAČEVIĆ

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par. Plačo se lahko tudi v znakah. Za odgovor znakal — Na vprašanja brez znakalo — odgovarjamo. Najmanjši oglas 5.—

KUPIM

PLETILNI STROJ št. 10 kupim ali vzamem v najem. — Bitenc, Rogatec. 1590

Čoln (Kielboot)

kupim. — Ponudbe z navedbo cene na upravo »Slov. Naroda« pod »Čolne«.

POSODILA

na hranilne knjižice Mestne hranilnice ljubljanske, Ljubljanske kreditne banke in Prastredne preskrbam pod ugodnimi pogoji. Zglasiti se je osebno: Zore, Ljubljana, Gledališka ul. 12. 1125

PRODAJ

VEČ SODOV

od tiskarske barve proda poceni — »NARODNA TIŠKA« 1559

PRIMA SLADKO SENO prešano, cca. 40.000 kg najceneje prodaja Schuller, Slovenj Gradec. 1589

GORENJSKI

SEMIŠKI KROMPIR beli »Omelde« in zgodnji »Rožnik« dobavljajo po ugodni ceni Kmetijska okrajna zadruga v Kranju. 1591

RAZPRODAJA

SADNEGA DREVJA: Večje število visokodebelnih in pritrjenih jablan in hrsk, prvovrstne Din 10.—, drugovrstne po Din 5.—. Po železnici najmanj 20 komadov oddaja — Kmetijska družba v Ljubljani, Novi trg 3. 1582

NEPREMICE

PRODAJ POSESTVO pripravno za trgovino, radi starosti. Ceno in drugo izveste v Ledineku štev. 24, Sv. Ana v Slov. goricah. 1588

PRODAJ VRT

obsežen (1000 m²), vzorno kultiviran, primeren za karkšnokoli stavbo, v mestu, v najprijaznejši in gosto naseljeni okolici in moderni cesti, le 100 m od tramvajске postaje oddaljen. Dve tretjini kupnine tudi v knjižicah ljubljanskih zavodov. — Ponudbe na upravo »Slov. Naroda« pod »Vrtnice« 1536.

SLUŽBE

PEKOVSKI POMOČNIK išče službo. — Vavpotič, Hardek-Ormož. 1587

ZASTOPSTVO ZA OSLEK

in okolice letem. — Naslov: Armin šede agenturno-komisionalna radnja, Osijek I, Ilirika ulica 18. 1585

KUHARICO ki zna dobro kuhati, staro 30 do 45 let, sprejme s 1. aprilom žandarmerijska stanica Marenberg. 1586

RAZNO

TUDI NARAVA MENJA OBLAČILO

Ljudje sledimo njenemu primeru. Samo s to razliko, da mi izbiramo. Velika izbira staroznane trvdke

R. MIKLAUC, LJUBLJANA, poleg Škofije, vas bo presenetila. Veselilo nas bo, ako nas počastite z obiskom

Modna konfekcija

Najboljši nakup A. PRESKER, LJUBLJANA, Sv. Petra cesta 14. 11/T

Tvornica klavirjev in harmonijev

IV. KACIN, Domžale

Izdeluje pianine od 10.000.— dinarjev naprej, klavirje od 16.000.— Din, harmonije od 2.200.— Din. — Zahtevajte cenik!

KLAVIRJI, PIANINI

prvovrstnih inozemskih znamk od Din 11.000 naprej. — »MUKA«, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 40. 9/L

Sveže, najfineste norveško

RIBJE OLJE

iz lekarne DR. G. PICCOLIJA V LJUBLJANI — se priporoča bledim in slabotnim osebam.

Ia KVALITETNO VINO nudi v večji množini po nizki ceni Zlahtič, Maribor. Telefon št. 2066. 1577

GLASBA

IZPOSODJAMO plošče, gramofone, radio-aparate. »SLAGER«, Aleksandrova c. 4 (prehod »Viktoria« palače)

ING. JOSIP BRICELJ in soproga PAVLA javljata strta neizprosne usode, da nama je ugrabila smrt sinčka-edinka

IGORČKA

v nežni dobi 19 mesecev.

Pogreb se bo vršil iz hiše žalosti dne 24. marca ob ½ 4. uri popoldne na farno pokopališče Sv. Pavla na Vrhniki.

Vrhnika, dne 23. marca 1933.